

PAMIĘTAĆ (974) *impf*

Oba a jasne (w tym w pierwszym 15 r., w końcowym 1 r. błędne znakowanie).

inf pamiętać (165). ◇ *praes 1 sg* pamiętám (65). ◇ *2 sg* pamiętášz (50). ◇ *3 sg* pamiętá (47). ◇ *1 pl* pamiętámy (14). ◇ *2 pl* pamiętácie (23). ◇ *3 pl* pamiętają (28). ◇ *1 du* pamiętáwa (2) *BielRozm* 3, 34. ◇ *praet 1 sg m* pamiętálem, -em, -m pamiętál (12). ◇ *2 sg m* pamiętáleś, -ś pamiętál (5). ◇ *3 sg m* pamiętál (19). *n* pamiętáło (2). ◇ *3 pl m pers* pamiętáli (13). ◇ *fut 1 sg m* będę pamiętál (8) *Leop* (4), *Mącz* (2), *KuczbKat*, *WysKaz*, pamiętać będę (7) *BibRadz*, *RejPosWiecz*³, *RejZwierc*, *CzechRozm* (3), *WujNT*, będę pamiętać (1) *RejKup*. ◇ *2 sg m* pamiętać będziesz (6), będziesz pamiętál (2); będziesz pamiętál *RejZwierc*; pamiętać będziesz: będziesz pamiętál *CzechRozm* (6:1). ◇ *3 sg m* będzie pamiętál (10) *WróbŻółt* (2), *Leop*, *BibRadz*, *Mącz* (2), *BudBib*, *KochPieś*, *WysKaz*, *SarnStat*, pamiętać będzie (3) *RejPos*, *CzechRozm* (2). *f* pamiętać będzie (1). *n* pamiętać będzie (1). ◇ *1 pl m pers* pamiętać będziemy (1). ◇ *3 pl m pers* będą pamiętać *Leop* (2), pamiętać będą (2) *FalZiołUng*, *KuczbKat*. ◇ *imp 2 sg* pamiętáj (175); -áj (143), -aj (5), -(a)j (27); -aj *MurzHistSekl*, też *RejPs*; -áj : -aj *OpecŻyw* (3:2), *CzahTr* (2:1). ◇ *3 sg* niech, niecháj pamiętá (7). ◇ *1 pl* pamiętájmy (23). ◇ *2 pl* pamiętájcie (31); -áj- (29), -aj- (1), -(a)j- (1); -áj- : -aj- *Leop* (2:1). ◇ *3 pl* niecháj, niech, niechże pamiętają (9). ◇ *con 1 sg m* bych pamiętál (1) *RejZwierc*, bym pamiętál (1) *WisznTr*. *f* bych pamiętála (2). ◇ *2 sg m* byś pamiętál (8), by pamiętál (2) *BierEz*, *GliczKsiąż*. *f* byś pamiętála (1). ◇ *3 sg m* by pamiętál (31). *f* by pamiętála (3). ◇ *1 pl m pers* byśmy pamiętáli (8) *MurzHist*, *LeovPrzep*, *RejAp*, *HistRzym*, *CzechRozm*, *ArtKanc* (2), *WujNT*, bychmy pamiętáli (4) *BibRadz*, *RejPos*, *LatHar* (2). ◇ *2 pl m pers* pamiętalibyście, byście pamiętáli (4). ◇ *3 pl m pers* pamiętaliby, by pamiętáli (28). *subst* by pamiętały (1). ◇ *con praet 2 sg m* byś był pamiętál (1). ◇ *impers praes* pamiętá się (6). ◇ *con* by się pamiętáło (3) *RejJóz*, *RejZwierz*, *SkarŻyw*, by pamiętáno (1) *WysKaz*. ◇ *part praes act* pamiętając (135).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XVIII w.

1. *Móc po pewnym czasie odtworzyć przeszłe fakty, wypowiedzi; zachowywać, mieć w pamięci; meminisse PolAnt, Mącz, Modrz, Calag, Calep, Vulg, JanStat, Cn; recordari HistAl, Vulg, PolAnt, Mącz, Cn; tenere Miech, Vulg, PolAnt, Cn; memorem esse Vulg, PolAnt, Mącz, Cn; memoria complecti a. retinere a. tenere, in memoria habere Mącz, Cn; commeminisse Calep, Cn; memoriam retinere Vulg, Cn; recolere HistAl; colligere, complecti (animo a. cogitatione), memoria meminisse, in mentem venire Mącz; memoriam facere, in mente habere Vulg; in memoria tenere JanStat; memoriam (con)servare a. retinere a. tenere, (in) memoria custodire a. haerere Cn (974) : RejKup t6; MurzHistSekl ktv; który [Plato] gdi dla występku/ który mu był zawnił flugá/ myał go był kárac/ rzekł mu/ bychci fie nye rozgniewał/ wyerz mi żebychci dał dobrze ták żeby pámyętał. *GliczKsiąż* G3v; *Leop Deut* 25/19, *Ez* 21/63; *RejFig* Cc4; *RejZwierz* 12v; *Mącz* 37a, 62b, 215a [4 r.], 256d, 303d (12); *Calag* 217a; *WujJud* 28v; Iuzem to przed tym powiedział/ pámiętałzli *CzechRozm* 257, 63, 68v; *ModrzBaz* 90v; *KochOdpr* B4v; która [część pisania mego] będzie o rozmowie moiey/ z Księdzem K. w Lublinie: czego fię X.K. ípráwuiać/ wiele rzeczy nápił ináčzey niż ia pámiętam: dla czego też mnie przyštoi nieco o tym/ y ták iáko pámiętam: porządnie nápił. *NiemObr* 22; *ActReg* 87; *Calep* 221b, 650b; *SarnStat* 879.*

pamiętać kogo (11), *co* (158): Iac ná się ciężką pracą mam/ Y grzechowci nie pámiętam. *BierEz* R3v; *PatKaz* I 11v; Głos człowieczy ktoremu fię zwyczaj [pies]: z na y rozumie/ drogę theż pamięta

ktora raz przeydzie *FalZioł* IV 4b, 6b [2 r.]; *BielŻyw* 63; *BielŻywGlab nlb* 15; *GlabGad* L4v, L5; *MiechGlab* 74; *LibLeg* 7/100v; *RejPs* 118; *LibMal* 1546/112; *SeklKat* G2, S, V3v, V4v [2 r.], X, Y2v; Bowiem to rzeć niepodobna Aby myal czlowiek zołobna. Namneify wištepek pamiętać *RejKup* n5; *RejKupSekl* a6v; Słyżzelifmy iż twoy vmyil mądrością kwitnie y iálnieie/ iż przeszłe rzeczy pámiętałz/ ninieyłze zrządzałz/ máiąc znáiomóć o przyśłyżych *HistAl* H2v; *MurzHist* B, G2v, Q2; *MurzNT* 28v, 58v, 108v; *KromRozm III* N4; *BielKom* E6, Gv; *RejWiz* 68 *marg*, Cc8v; Wyglądziłes ludzi złych imyoná wśfetczne/ Ze ich pámyętać nye chcesz yuż ná wyeki wyeczne *LubPs* Cv, D3; *RejWiz* 68 [2 r.], 120v, 186, Cc8v; Abowiem pamiętam fen ktorym widział o tey wśytkiey ípráwie/ z ktorego fnu nie się nie odmieniło. *BibRadz Esth* 10/5, I 118d *marg*, 1. *Thess* 2/9; y bywáli ná dworze ludzie godni/ ktore też my pámiętamy *OrzRozm* Rv; Stárzy ludzie w ten čás/ ktorzy pámiętáli kazanie Kápiřtranowo/ wřpomináli ie *BielKron* 398, 255, 258, 360, 427; *KwiatKsiąż* L2v [2 r.]; *Mącz* 37a, 62b, 187c, 215a, 250d (10); *Prot* B4; *SarnUzn* E3v, G4; á przygadza fye tá niemoc z obrázenia thyłu głowy/ gdzie iest mieřtce pámięci/ á tak fye więc zábaczy iż nic niepámięta. *SienLek* 54v; *HistRzym* 131; *RejPos* 114, 131v, 181, 186, 229, 231v; *GrzegŚm* 48; *RejZwierc* 7v, 16, 19, 23v, 97 (10); aby ią [naukę *Chrystusową*] ludzie lepiej pámiętáli/ rozmaitymi ią znáki/ figurámi/ y obrázami przed oczy ludzi prořtych przekładano *WujJud* 49; *RejPosWstaw* [41³]v; *BudBib Ps* 105/7; iż też tego częřto doznawam/ że fie człowiek rychley złego náuczyc może/ y dłużej ie pámiętać/ niżli co iest dobrego *CzechRozm* 200v, 10, 12, 13, 53, 68v [3 r.] (13); *PapřPan* N4v; *KarnNap* B2v; *KochOdpr* B4; *KochPs* 115; gdy iákie świętych przykłády y powieřci słyřzał/ ábo czytał: rad to pámiętał *SkarŻyw* 97, 293, 581; *CzechEp* 23, 60, 213; *KochPieř* 20; TVby był plác/ co mowić o Duchownym řtanie/ [...] Bo iuż dwieřcie Biřkupow zmárłych pámiętawá/ Y wiele Kárdynałow w řwey pámięci mawá *BielRozm* 34; *KochWr* 37; *ActReg* 174; *GostGosp* 6; *GrabowSet* P2; *LatHar* 137; *WujNT Matth* 16/9, *Ioann* 16/21, 1. *Thess* 2/9; Y Exequutia oná przeszłá zá Króla Auguřtá, ielcze ią pámiętaią niektórzy, y ná nię boleią. *SarnStat* 1269, *6; *CiekPotř* 27, 34; *CzahTr* C4; *SkarKazSej* 697b. Cf *pamiętać co z czego; kogo kim; co o czym; co ze zdaniem przydawkowym orzekającym; Ze zdaniem dopełnieniowym*; »jako to każdy pamięta«, »kto by pamiętał«, »pamiętaj me słowo«.

pamiętać co z czego (7): KTo chce wiedzieć wolá Bożá [...] Ma ty kxiałki pyłno czytać/ y naukę řnich pámiętać. *SeklKat* A6; *RejPos* [249]v, [323]v, 336v; Co s tey Rořpráwy řwiętey krotko ku náuce náłzey pámiętać mamy. *RejPosWstaw* 42, [110³]v; *SkarŻyw* 308.

pamiętać kogo kim (1): *ActReg* 23 cf »pamiętasz?«.

pamiętać co ze zdaniem przydawkowym orzekającym (1): Ze řtá dżiř może náleřć człowieká tákiego/ ktoryby miał pámiętać dobroć Pána řwego/ iák go śláchetnym řtworzył/ á nád wřzyřtko przełóżył. *ArtKanc* S7v.

pamiętać na kogo (15), *na co* (16) [w tym: *na kogo i na co* (1)]: *BierRaj* 21; Na przyiációły w niebytnosci pámiętay. *BielŻyw* 44; *WróřŻořt* 19/4, G2 [2 r.]; *Leop Ps* 86/4, 8//6, *Bar* 2/31[32], *Zach* 10/9; *BibRadz Hebr* 13/7; *Mącz* 215b; *BiałKat* 113v, 151 [3 r.]; iáko to pořpólicie po sobie znamy/ iż gdy owo po wielkich niemocach ku dobremu zdrowiu przychóđimy/ álbo po řmęthkach ku wielkiemu wefelu/ tedy więc máło pámiętamy ná ony boleřci y řmętki przeszłe. *GrzegŚm* 38; *CzechRozm* 2, 170v, 224v; *ArtKanc* N9; *LatHar* 200; *WujNT Rom* 1/9, *Co!* 4/18, *Hebr* 11/15, 13/7,

2.Petr 1/15, s. 810; Kazaleś mi w tey vczćie Pánie ná fię pámiętác/ gdyś rzekł: To czynćie ná pámiątkę moię. *SkarKaz* 161a.

pamiętać o kim (5), *o czym* (3): *MurzNT* 58v; *Versatur in memoria hominum et sermone*, Pámiętáyá y mówią częłtokroć ludźie o niem. *Mącz* 486b; *RejPos* 140v; *WisznTr* 18; O tych [rzeczach] co były za niebosczyka Krola Bogiem swiadczę zem ci onich namniey nie pámiętał *ActReg* 174. *Cf* *pamiętać o kim, o czym ze zdaniem przydawkowym orzekającym*; »nie pámiętać o sobie«.

pamiętać o kim, o czym ze zdaniem przydawkowym orzekającym (2): *MurzOrt* Bv; Iełli nie oycowie/ tedy dziádowie narodow Rułkich pámiętać mogli o Sidorze/ [...] iáko im to z iednoczenie przyniołł/ opowiadał/ y [...] pokoj z niebá ná ziemi ludziom dobrej woli z wiáłtował *SkarJedn* 266.

cum inf (1): takiey pámięci był/ iż káždego Rotmiłtrzá pámiętał miánowác imieniem swoim w woyłku *BielKron* 130.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami i odpowiednikami to (26), *ono* (2), *na to* (6), *na ono* (1); *iż(e)* (68), *zaimek pytajny* (63), *zaimek względny* (24), *jako 'że'* (8), *(a)by (po przeczeniu)* (4), *zaimek pytajny i względny + iż* (2)] (169): *BierEz* Dv, Rv; *OpecŻyw* [162]; *PatKaz III* 91; *RejJóz* K5; zabili trzech slyachczyczow nyepamyetha yako ye zwano wślythkye yedno yłch yeden bill Iarofch Gorłchczynłky *LibMal* 1546/124; Item Powyedzial yłch Brathu śwemv [...] pyethlicze frebrne vkradł, the przedal zidovi wkalifchu nyepamyętha zac. *LibMal* 1547/129, 1547/125, 126v, 127v [2 r.], 131v, 132v [2 r.] (13); *RejKup* aa5; *HistAl* G4; *KromRozm II* d4v, i4, m; *KromRozm III* I3; *GliczKsiąż* G5, I7v; *KrowObr* C, 112; *Leop* 1.Cor 15/2; *RejZwierz* 86v, 107; *BibRadz I* 2b marg, 1.Reg 15/2, 1.Cor 15/2; pámiętamy żełmy dofyć mieli y ryb w Egipcie/ przychodzą nam ná pámięć y ogorki/ melony/ łuki/ cebule/ czofłnki *BielKron* 39v, 14, 55, 123v, 275, 363, 371; *KwiatKsiąż* L2v; Non memini me legisse in hoc signiflcatu, Nie pámiętam ábych kiedy czitał to słowo w tym známionowánium *Mącz* 392b, 215a; Ia gdym był dziećięciem nic ine^{go} nie pámiętam/ iedno że moj namileyfy oćiec był hetmánem/ á mátká moiá byłá barzo krałna *HistRzym* 131; *SienLek* 95; *RejAp* 191v; *RejPos* 202v, 261v, 336v; *BiałKat* 246; *KuczbKat* 130; *RejZwierc* 7, 15v marg, 24 marg, 100, Aaa3, Aaa4v; *Strum* Cv; *BudNT Ioann* 16/4; *CzechRozm* A4v, 8, 14, 63, 64 (15); *ModrzBaz* 139; Niedbał nic áby go vczeni zá vczonego w kazánium mieli: oto fię tylko łtaral/ áby go dobrze rozumiano á z pożytkiem fię pámiętało to/ co mowił. *SkarŻyw* 292, A2, 308; *StryjKron* 421; *CzechEp* 72, 143, 180, 181, 247, 424; Piłze X.K. iákobych mu ná trzećią część árgumentow ie^{go}/ nie odpowiedział: ia tak pámiętam/ iżem tyle odpowiedział/ ile ná ten czás potrzebá było *NiemObr* 26, 8; *Górnrzm* A3v, H4; *PapUp* E; *ActReg* 7, 155; *LatHar* 271, 380; *KołakSzczęśł* A4; *WujNT Matth* 16/9, 1.Cor 15/2; *SarnStat* 789; *PowodPr* 77; *SkarKaz* 352b; *CiekPiotr* [31]. *Cf* »pamiętasz?«, »pamiętaj«, »ledwe pámięta, co jadł«.

Ze zdaniem luźno nawiązanym (5): *RejFig* Bb5v, *RejPos* 172 [2 r.], *PudłFr* 8 cf »pamiętasz?«; *CzahTr* K4 cf »pamiętaj«.

»(nie) pamiętasz (pamiętacie)?« [rozpoczyna wypowiedź, stanowiąc sygnał przywołujący pamięć odbiorcy, z przeczeniem: wprowadza treść uznawaną za szczególnie ważną] [w tym: ze zdaniem dopełnieniowym (31), ze zdaniem luźno nawiązanym (4), co (2), kogo (1), kogo kim (1), na co (1); z przeczeniem (28)] (40): *OpecŻyw* 147; *RejJóz* H5; *RejKup* bb7; pámyętałz iżemci nyedawno okazał y dowodył/ iż nyetym vmyłlem piłáli Ewányeliłtowye *KromRozm II* f3v; Izali nie pámiętałz/ iáko

Páweł Święty małżeństwo zowie tajemnicą wielką *KrowObr* 221; A pamiętałz gdy w dworze poczęli mię chlufać/ Bá niemogłciem wyćirpieć/ muślaćiem sie vřrać. *RejFig* Bb5v; *RejWiz* 22v; *RejAp* 17v; A za niepamiętałz ná óno piśmo [...]: Zá ślep řerce ludu tego *BiałKat* 113v; Pamiętacieřz wy ony řłowá ktorem ia wam powiedział [...]/ iż tego było potrzebá co było nápiřáno w zakonie *RejPos* 114; Pamiętałz narodye moy gdym ia tobie wywodził wody s łuchych řkał ku potrzebám twoim. Pamiętałz kiedymći řpuścił Mánnę ku żywności twoiey/ nie mniмайže ábyř ták miał rzec/ iż sie to řtáło ábo dzyáło zá řpráwámi á zá mocámi twoiemi *RejPos* 172, 67v, 231v; *RejZwierc* 99v; *WujJud* 204v; Azáłz te⁸⁰ nie pamiętałz iż Bog lud řwoy pořpolicie owcámi/ owczárnies y pářtwiřká řwe⁸⁰ názywa? *CzechRozm* 114, 36, 44v, 62, 76v, 92v (16); *CzechEp* 353; *NiemObr* 76; *PudłFr* 8; Pamiętacie Ianusza Biskupem Poznanskim. *ActReg* 23; *WujNT Mar* 8/18, 2. *Thess* 2/5; nie pamiętałz wyrwy Onego, ktory tu był z Krákwá przyiáchał [...]: chciaeř wřzyřtko wziáć od niego ná borg *CiekPotr* 34, 34.

»pamiętaj(my, -cie) *itp.* (w mowie zaleźnej: aby pamiętał)« [rozpoczyna wypowiedź, której treść jest uznawana za szczególnie ważną] [w tym: ze zdaniem dopełnieniowym (35), co (1), na co (1), o czym ze zdaniem przydawkowym orzekającym (1), ze zdaniem luźno nawiązanym (1)] (39): *OpecŻyw* 163v; *RejPs* 144v; Wřzakže ktęmu i to pamiętáimy/ że wezwanié do pana Chrřřtuřa ieřt dwoiakie *MurzNT* 93v; O ktoryi literze ořobliwie pamiętáimy/ że gdy řię trafi wřłowie nápiřaná/ niemábyć řama przes řię wymáwiána ale zdruęá bliřką literá *MurzOrt* Bv; *Leop Eph* 2/11; *BibRadz Eccli* 9/15, 2. *Tim* 2/8; Dawid [...] vpominał teř řyná krolá Sálomoná/ áby pamiętał co Ioáb vczynił/ iż zábił Abnerá y Amázá z zazdrořci *BielKron* 74v; *Mącz* 268d; *SarnUzn* G6v; Synacźku pamiętay ižeř ty wiele dobrego záżywał zá żywota řwoiego *RejPos* 161v, 50, 123 [4 r.] (10); Pamiętaymyřz tę náuke/ iż piřmo nie oddziela duchá od ciáłá *GrzegŚm* 48; Prořimy tedy chćieyćie to pamiętáć co tu łámi wyznawáćie: że ieřt zgodá w Papięřtwie/ ktorey v was niemářz. *WujJud* 11v, 84v; *WujJudConf* 81; *BudBib Eccli* 9/15; Ieden tydzień w piřmie řwięty m znáczy řiedm lat/ [...] wřzakže ná to pamiętáć mařz/ iż dwoiakie řá tegodnie: Iedny řá lat/ á drugie dni. *CzechRozm* 169v, 30v, 214; *SkarŻyw* 393; *ArtKanc* L12v, M2v; *LatHar* 252; Kto tedy nie chce [...] zbłádzić/ czytáiąc liřty Páwłá S. [...] niech záwřdy pamięta ná ono vpominánie Piotrá řwiętego. Iż w liřćiech Páwłá S. řá niektore rzeczy řrudne ku wyrozumieniu *WujNT* 519, *Eph* 2/11, 2. *Tim* 2/8, *Apoc* 2/5, 3/3; Pamiętay Pánie iákom chodźił przed tobá/ w prawdzie y w cáłym řercu *SkarKaz* 350b; Pamiętayže pry dořtánieřli mi řię ieřzcze raz w zęby *CzahTr* K4.

W połączeniach szeregowych (4): aby wřzelki vmiáł ninieyřze rzeczy řpráwowáć, dawne á przeřłze pamiętáć, á ná czałi priřłze záwřze mieć bacźnoć *BielŻywGlab nlb* 15; *MurzHist* Q2; cžego sie tak nauczywamy/ to lepiej vmiemy/ řkładnies wymáwiámy/ y mocźnies a dořtatecznies pamiętamy. *KwiatKsiąź* L2v; *SarnUzn* D4.

W przeciwstawieniu: »pamiętáć ... zapomnieć« (1): Gdy řtrony zápamiętáią řkaźni á przyidá o to pytáć/ Tedy Sędzia ma wnet powiedzieć ieřli pamięta/ á ieřli zápomni/ tedy řobie može wziáć do záiuřtká ná rozmyřłánie. *UstPraw* C2v.

W charakterystycznych połączeniach: pamiętáć argumenta, bitwę, ná boleřci i smętki przesřle, dawne rzeczy, dobrodziejřtwá, drobne rzeczy (2), drogę, řłupřtwá, grzechy, (na) imiona (imię, imiono) [czyřje] (6), kazanie (wiele z kazania) (3), kłopot, księgi, łaski, miłoeřć, nieprzyjaciela, ná ofiarę (2), ná piřmo,

powinność, pożytki, pracą (2), przeszły czas, przezwiska [czyje], na przodki swe, na przyjacioly, przykazanie boże, przykłady [czego], regułę, rozmowę (2), sen (sny) (2), słowo (słowa) [czyje, które] (6), sprawę (sprawy) [czyją(-e)] (2), swą rzecz, trudzenie, tytuły, uciśnienie (2), więzienie, wszystkie rzeczy (wszy(s)tko) (4), wywody, występki; nic (inego) nie pamiętać (2); dalej nie pamiętać, najmniej, więcej; z historyjej pamiętać, z książek, z rozprawy (3).

Przysłowie: ale dziś takie wieki y tacy ludzie nąstáli/ iż poki widzą poty pamiętáią *RejZwierc* 100.

Frazy: »ile pamiętać możesz« [szyk zmienny] (2): Dayże fię winnym z tych czworákich rzeczy/ iákoć funnienie pokázuie/ nic nie przyczyniáiąc/ áni vmnieyfzáiąc/ ile pamiętać możeš *LatHar* 136, 111.

»jako pamiętać« = *ut recordor* *Mącz* (2): *Mącz* 348c; A iefli kto prawdziwie chorował/ flano vrząd do gošpody: iáko pamiętać/ że do iednego do gošpody/ zá Krolá Sigmuntá ftárego/ Káztelaná/ y dwu Sekretarżow flano/ áby dał špráwę o łobie *GórnRozm* H4.

»jako to każdy pamięta« (1): *Attestante omnium memoria*, iáko to káždy pamięta. *Mącz* 452c.

»jesli (dobrze) pamiętam(y) (pamiętasz)« = *nisi me animus fallit, si recte mihi in mentem venit* *Mącz* (7): *MurzNT* 36 *marg*; Prawdá to wyerna/ iż bog łam w košcyele rząd ftánowił/ y łam go dožira: Com ya też/ yefli pámyętałz/ pišmem wywodził *KromRozm III* G2v; *LubPs* A2; *Mącz* 116d, 348d; Widżimi fię/ iefli dobrze pamiętać/ iżem przednieyfzych wywodow/ X.K. nie przepomniał *NiemObr* 30; *ActReg* 183.

»kto by [kogo] pamiętał« (1): A co inych dziwakow/ ktoby ie pamiętał *RejWiz* 161.

»ledwe (a. nie) pamięta, co jadł, co wieszerzał, gdzie siedział« [*ekspresywne określenie chorobliwego braku pamięci, m.in. z pijaństwa*] (1:1:1): *RejWiz* 61; *oblivionem cibi subreperere aiunt*, Powiedáją że tak ná pamięci šchodži yž co yádl nie pamięta. *Mącz* 352c; Ale dzišia drugiemu rozliczne perfumy [*opary pijaństwa*]/ Pomiešzáią w šzumnym łbie rozmaíte dumy. Ze [...] ledwe pamięta gdzie z wieczorá siedział. *RejZwierc* 252.

»pamiętaj me słowo« (1): Iłćieć to káždemu zdrowo Pamiętay pánie me słowo *RejRozpr* D.

Zwroty: »długo, przez długi czas pamiętać« (6:1): *FalZioł* IV 6b; Ták czego fie ono zá noworošłych lat náuczy/ długo ono pámyętać będye. *GliczKsiąż* I7v; A iáko taki łeb co długo pamiętać álbo ná flufznym baczeniu mieć może? *RejZwierc* 100v, 7v, 16, 23v, 97.

»(nie)dobrze, czyście pamiętać« = *memoria meminisse facile, probe a. recte meminisse* *Mącz* [szyk zmienny] (16:1): Dobrzeć dzieći pamiętáią/ Co ich rodzicy dziááią. *BierEz* Rv, Dv; *MurzHist* B, Q2; nálažem tám [...] płachtę/ máiącą Obras iákoby Kryštušow/ álbo iákiegoš Świętego/ bo nie dobrze pamiętać iáki Obras był. *KrowObr* 112; *Mącz* 215b, 323b, 348c, d; A to będye ofme obiáwienie/ ktore Ozeášowym będyem zwáli/ ktore tym lepiej pamiętaymy/ poniewaž s flowy przerzešconemi Ezáiašowemi pięknie fie conformuie. *SarnUzn* E3v; *RejZwierc* 7; *WujJud* 49; W wyznániu twoim [...] áczkolwiek iefł iefłcže wiele rzeczy/ ktore godne łá vwažánia/ [...] wšzákže iż niektore z nich tymiž też šwiádectwy ktoreš przypominał y náznáczáł mogá być obiášnione á inšze też łam bárzo czyšcie pamiętać; przeto cię iuž teraz nimi dłužey báwić niechcę. *CzechRozm* 10, 200v; *CzechEp* 180; *WisznTr* 18; Przešłę dobrze pamiętáy á vmiey fię karác/ Ludzkimi przygodámi *CzahTr* C4.

»pilnie (a. pilno), z pilnością pamiętać« [szyk zmienny] (7:1): *MurzHist* B; *MurzNT* 58v; *RejPos* 181, 186, 336v; Co s tych fłow Páwła s. pilnie pámiętać mamy. *RejPosWstaw* [110³]v, [41³]v; A co złożyłz łokci od wagi/ álbo przyczyniłz/ pámięta y tho pilno/ álbo łobie píłz w kámienne kșiáżki/ álbo kárbuy. *Strum* Cv.

»pamiętać na potym« (1): A mowią to w tey modlitwie/ ktora fię poczyna/ *Deus Abraham et c.* co potrzebá przeciw X.K. ná potym káždemu pámiętać. *CzechEp* 213.

»ze snu [= *nawet budząc się ze snu*] pamiętać« (1): Tefz wízytky kfyágy proroczkye mądrofzczy zmlodofzczy zewnu [!] pamyąthayącz [*Maryja*] umyala *PatKaz III* 122v.

»nie pamiętać o sobie« = *być nieprzytomnym* (1): tedy opilftwo zá máluczki čás przywiodło go do tego/ iż nie pámiętaiąc o łobie/ nieczyłtość z włáfnymi corkámi łwemi popełnił. *WerGość* 257.

»wiecznie pamiętać« (1): Adeo exornatum dabo, adeo depexum ut dum vivat meminerit semper mei, Ták go przibierzę/ Ták go przigłáfczczę iż mię będzie wiecznie pámiętał. *Mącz* [269]c.

Szeregi:»nie czuć ani pamiętać« (1): ták iáko Loth ktorego opoiły były corki iego winem/ że też nie czuł áni pámiętał co z nimi džiáłł *CzechRozm* 162.

»pojąć (a. pojmować) i (ani) pamiętać« (4): *GrzepGeom* B2v; *CzechRozm* A4v, 200v; Szoftego roku ná náukę dany/ prętko poymował y pámiętał co kazano. *SkarŻyw* 308.

»rozmyślać i pamiętać« (1): BYłmy [...] przykłady kaźni Bożyi [...] tak dobrze i ftą pilnością zawfze rozmyślali i pámiętałi/ z iaką ié chęcią połpolicie czytámy abo slychámy *MurzHist* B.

»pamiętać a uczyć się« [szyk 1:1] (2): A thu fie vcźmy á pámięta ymy/ iż Páńfka wola iefł/ [...] áby káždy chodził pod zakonem iego *RejPos* 258, 229.

»uznać i pamiętać« (1): raczyłz y myfli y łprawy náffe tak odmienic iakobychmy mogli vźnac y pámiętać niezliczone dobrodzieyftwa twoie łwięthe nad łobą *RejPs* 118.

»wiedzieć, (i) pamiętać« [szyk 4:1] (5): *SeklKat* S; Połwyadłfáýą tego Klimunt S. vczeń/ y Anákletus po Klimuncýe namváłtek S. Pyotrá/ ktorzy to dobrze mogli wyedźyeć y pámyętać/ co ápoftołowye poftánowali *KromRozm III* 13; *RejPos* 140v; *CzechRozm* 92v; *CzechEp* 60.

»pamiętać a wspominać« (1): Absentem cogitatione complecti. Pámiętać a wlpominać kogo. *Mącz* 62b.

»(i) (nie) (wy)rozumieć (ani) i pamiętać« = *nondum intelligere neque recordari Vulg* [szyk 2:1] (3): *SeklKat* V3v; *WujNT Matth* 16/9; Záciiem fie rzecz záciága, że iá y wyrozumieć trudno, y pámiętać iefcze trudniéy *SarnStat* *6.

»pamiętać a nie zaniechywać« (1): Mielibychmy wízyscy ty słowa pámiętać/ aniezaniechywać ich *MurzHist* G2v.

»(nie) znać (ani) i pamiętać« (2): *FalZioł* IV 6b; Vmyłnyem czynyl zmynką onyem, z Bállfamy ys Ionusbekiem, alye go zadny nyezna any pamyatha *LibLeg* 7/100v.

W przen (1) :

Zwrot: »pamiętać usty« = *wymieniać, wzmiankować* (1): Nye chcę pámyętać imyon ich nigdy vfty łwemi/ zá tákimi ich łpráwámi záwždy wlfeteczniemi. *LubPs* D3.

Przen [na co] (1) : IDźcie Kiąfzki [!] do ludzi [...]. Potrzebá wam pámiętać ná złe łzczęście moię *WisznTr* 5.

a. *Mieć w pamięci pewne zalecenia, prawdy, fakty, doświadczenia i dostosowywać do nich swoje postępowanie: mieć na względzie; z przeczeniem: lekceważyć, zaniedbywać; reminisci Mącz, PolAnt; meminisse, memorari PolAnt (360) :*

pamiętać kogo (2), co (19) [w tym: kogo i co (1)]: Aleć fie zdrády wyftrzegam/ Pierwych vpadki pámiętam: A z tych fie łatwie dogádác/ Co fie może potym przydác. *BierEz R; Chwałę was brácia/ iż mye wewfłem pámyętaćye: á yákom wam podał przykażánya [!] moye dżyerżycye. KromRozm II g2v; GliczKsiąż D6, Mv; RejWiz 192v; RejZwierz 47v; BiałKat 231 marg; RejZwierc 100; PaprUp F4v, G2; WujNT 604 marg. Cf Ze zdaniem dopełnieniowym; »pamiętać obietnice«, »pamiętać rozkazanie«.*

pamiętać od kogo (1): *BielKron 253 cf »pamiętaj«.*

pamiętać na kogo (13), na co (255) [w tym: na kogo i na co (1)]: podzyankveff Cefarzovi ye⁸⁰ M. ysz yego C.M. pamyanthayancz naprzyafłny y braczka miłofcz nafła [...] raczil był obeflacz Czarza Przekopfskie⁸⁰ poddanego swego, aby on przeciwko ye⁸⁰ Crole(wskiej) Miłofczy y panyfthwam ye⁸⁰ Cro M. nyeprzyafłny nyeokazował *LibLeg 7/32, 7/103v, 11/93v; RejJóz K6v, L4; RejKup 14; MurzHist B2v; BielKom B3v; GroicPorz e3; Iáko nákoniec onego fwego miłofniká Dawidá Krolá karał: A tákże Ozyafza/ Mánáfłá/ áby infzy pámiętáli ná takowe karánie/ y wyftrzegáli fie wżyfcy wżzego złego. KrowObr 63, 58, 63; RejWiz 65, 87, 178v; Leop Thren 1/9, 1.Thess 1/3; BibRadz Luc 1/50[54]; BielKron 116v, 120, 197, 266, [332²] (9); GrzegRóżn A3; KwiatKsiąż C3; Mącz 215d; LeovPrzep b3; RejAp 132v; RejPos 106; BiałKat 141, 278v; BielSpr b2v; RejZwierc 169; BiałKaz C2v; tedy fie mnie rzecz tá widzy być niepodobna: áby on to człowiek od trucizny iádowitey vleczoney/ pámiętáiąc záfwdzy ná ono fwoie otrucie: nie miał ná potym y oftrózniey zyc/ [...] y onemu lekarzowi dżiękowác *CzechRozm 206, 7 marg, 7v [2 r.], 35v, 188 marg, 188v (15); ModrzBaz 103v, 135; SkarJedn 111, 192; SkarŻyw 82, 355; CzechEp 5, 43, 83, 90, 160, 183; iż on Krolá Páná cnotliwe⁸⁰/ y miłofniká poddáných fwych/ importunè do te⁸⁰ námawia/ áby złamafłzy przyfięgę fwą/ y nie pámiętáiąc ná koronná confoederacyą, niewinne [...] poddáne fwe záfbił: y mordował. NiemObr 20, 23, 118, 151, 178; ZapKościér 1583/54; KochFr 130; ReszPrz 95, 96, 112; ArtKanc S16v, S17, V3; Czemu nie pámiętaćie ná fwe zefłze przodki/ Niechćieyćie być od bitnych fwych dziádów wyrodki *BielRozm 6; PaprUp B, G2, I; LatHar 191, 257, 639; WujNT 393, 1.Cor 11/2, 2.Tim 1/4, 2.Petr 1 arg; SarnStat 995; SkarKaz 348a; Nie dotykam/ iáko [posłowie] czás ná próżnych fłowach tráca/ á [...] ná dobre póspolite y pokoy domowy nie pámiętáią. SkarKazSej 694b; KlonWor 10. Cf pamiętać na kogo, na co ze zdaniem przydawkowym orzekającym: Ze zdaniem dopełnieniowym^ »pamiętaj«; Zwroty.***

pamiętać na kogo (5), na co (10) ze zdaniem przydawkowym orzekającym [w tym: iż, że (9), jako 'że' (4), zaimék pytajny (1), zaimék wzglédny (1)] (15): Karzą fię czudza przygodá [...] A na zle też pamietáią Gdzie fię wżyfcy doftawaią. *RejKup 14v; KrowObr 63; tákżeby mieli y drudzy Bráciłzkowie przykáfłdni tę fpráwę v fiebie w Klafztorzech záchowác/ pámiętáiąc na ninieyfze y ná przyfłze czáfy/ iáko wżyfłtki rzeczy záfwichrzzone fą *BielSpr c; CzechEpPORz **4v. Cf »pamiętaj«.**

pamiętać o co (1): *CzahTr C4 cf »pamiętaj«.*

pamiętać o czym (1): Day myślic o oftátnim dniu/ day pámiętać o fkonánium *ArtKanc T8v.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikami i odpowiednikami na to (61), na ono (oną) (8), to (3); iż(e), że (107), zaimek pytajmy (24), zaimek względny (19), jako 'że' (5)] (155): A gdy ych [czeladzi] naipilniei potrzeba thedi odpuśczenie od swich Miłtrzew biorą, niepamiętaiącz na ono czo Panu swemu przy smowie śliubią *ListRzeż w. 9; BierRaj 23; BierEz N2; LibLeg 7/8v, 31v; RejPs 133v; SeklKat A2, T2v; A na tos nyc niepamiętal Zes ich [pieniędzy] marnie ośtradać miał. RejKup e5v; KromRozm II n3; BielKom G4; LubPs Z6v; GroicPorz aa3v, hh4v; KrowObr C [2 r.], 62 [2 r.], 62v, 63, 63v, 186, 225; RejWiz 141v; BibRadz *2v, *4; aby iego ludu niedali przez swe kráiny ciągnąć/ pamiętaiąc co za fzkody oni y drudzy przelżłych lat we Włofzech wzięli od takich ludzi *BielKron 226, 44, 58, 107, 116, 204 (15); RejAp BB3; RejPos 103, 349v; BiałKat 243v; KuczbKat 120, 410; On zna łczego nas łtworzył/ á pamieta iżełmy łą proch GrzegŚm 2; BielSpr 76; WujJud 155; RejPosWstaw [41⁴]; BudBib Bar 2/29[33]; CzechRozm 2 [2 r.], 10, 14v, 116, 220v (10); CzechEp *3v, 21, 43, 59 [2 r.], 60 (12); CzechEpPORz **4v; ArtKanc Q19v; GórnRozm H3; ActReg 159; Phil L [2 r.]; LatHar 121, 286; SarnStat 1003; PudłDydo A3v.**

»pamiętaj(my, -cie) itp. (w mowie zależnej: aby pamiętał), (po)trzeba pamiętać« [wprowadza sugestię lub wezwanie do kierowania się w postępowaniu określonymi względami] [w tym: ze zdaniem dopełnieniowym (71), na kogo, na co (43), na kogo, na co ze zdaniem przydawkowym orzekającym (10), co (5), o co (1), na co + zdanie dopełnieniowe (1)]; memento Cn (120:11): *OpecŻyw 1v, 43v, 64, 166v; PatKaz I 18; Gdyż nad ludzmi władniesz, pamiętay żeć bog y nad tobą moc ma, á gdyż ludzie ładzifz, pamiętay że łam też od Boga ładzon będziesz. BielŻyw 130; WróbŻółt K6v, 73/2, 118/19; RejPs 48v, 108, 179, 204v; RejJóz B4; zes człek chczey pamiętać. RejKup f8v, c2; RejKupSekl a7v; SeklKat V3; HistAl G2; MurzHist Fv; MurzNT Luc 16/25; BielKom E6; GliczKsiąż D6, E6, K; RejWiz 109v, 192v; Włzákże też przy karaniu pieneznym Sędzia thák wiele ma pamiętać ná miłofyerdzie iáko ná łprawiedliwość *GroicPorz c4, B3v; Mielibyście flufznie ná on dzień páńki oftátetny y frogi pamiętać: Iż iest łtráfliwa rzetz w ręce Bogá żywego wpásć. KrowObr 1v; Leop Deut 24/18, Ios 1/13, 2.Par 6/42, Ps 131/1, Eccli 28/6, Mal 4/4; RejZwierz 5v, 29v, 47v, 142; BibRadz Iudith 8/15[19], 1.Mach 4/9; ále tho to iedno pamiętay odemnie/ iż niezáwždy dobrze zwyciężać *BielKron 253, 74, 82, 254v, 298 [3 r.], 303, 313v; GrzegRóżn A3; SarnUzn G6v; RejAp 35v; Przetoż biádá onym ktorzy świeckie rzeczy wybieráią/ á dla te⁸⁰ ma człowiek pamiętać że proch iest y ziemiá/ á w ziemię łie obroci. HistRzym 122v, 60, 129v; A áczby też ná cię co łmętnego á nie pomyłli przypádło/ pamiętay iż gdy będzysz włztyko poruczał w opiekę Pánu łwemu/ á będzysz mocno wierzył iemu/ iż łie to tobie w wielkie pociechi obrocić musi. RejPos 107v, 163, 173 [3 r.], 184v, 323v, 337v, 343, 352; BiałKat 278v; KuczbKat 260, 380; RejZwierz 48; WujJudConf 210; RejPosWstaw 42 [3 r.]; BudBib 3.Esdr 4/43, Tob 4/21, Eccli 14/12; BiałKaz K2v [2 r.], M3v [2 r.]; BudNT Act 20/35; CzechRozm 28v, 229; TEn kiedy mu precz z Rzymu pánowie kazáli/ Prośił aby ná łłuzby iego pamiętáli. PaprPan Gg2v; Pamiętaymy/ żełmy dla tego złtáli łię ludzmi/ ábyłmy łię ludzkiego przyrodzenia trzymáli *ModrzBaz 143v; SkarŻyw 483, 490, 552; StrykKron 667; CzechEp 265, 277, 304; NiemObr 17, 99, 150, 152; KlonŻal A2v; ArtKanc G13v, L, N4v, P7v [2 r.], S11v, S16v; Ale kazdi łedzia ma pamiętać rade drugiego [filozofa] a pilnie łie iey trzymac ktory tak mowi: *Iustitiae feruans lucem, multos efugiet hominum fermones. PaprUp G2, I; Phil B, G2; Ná dziwne trzebá záwždy pamiętać przygody/ A iż zá*****

wielkim łączęściem/ wielkie chodzą łzkody. *GórnTroas* 23; *GrabowSet* I2; Nie pamiętayże dobrotliwy Pánie ná łprawiedliwość twoię przeciwko grzełznikowi twemu/ ále pamiętay ná łáfkáwość twoię/ przeciwko łtworzeniu twemu. *LatHar* 153, 153 [2 r.]; *RybGęśli* C4; *WujNT* 50, 93, *Luc* 17/32, s. 293, *Act* 20/35 (9); *WysKaz* 45; *SkarKaz* 387a; Naprzod o tę pierwłzą pamiętay przełtroge/ Ktorą iuz mi wierz naydziełz [= *trafisz*] ná prawdzíwłzą drogę. *CzahTr* C4, E4.

W charakterystycznych połączeniach: pamiętać na apostoły, na Boga (3), *na Chrystusa, (na) cnotę* (3), *na czas żywota, na dary od Boga, na dobra pospolite, na dobrodziejstwo [czyje], na dzień sądny (Pański)* (2), *na grzech, na karanie, na koniec swój, na Kościół, na krewkość [czyjq], na łzy [czyje], na męstwo [czyje], na miłosierdzie* (3), *na miłość [czyjq, jaką]* (2), *na naukę [czyjq]* (3), *na nędzę(-e) ([czyjq])* (2), *na niebełpieczeństwo, na niewinność [czyjq], ostateczny szacunek, na ostatnie (ostateczne) czasy (dni, rzeczy)* (3), *na pierwszy stan swój, na pismo (święte)* (5), *na pokorę* (2), *na posługi [czyje]* (2), *na posłuszeństwo, na postępkí [czyje], na powieści swe, na powinność* (2), *na przełożone, na przesłzłą niefortunę, na przodki swe, na przyczyny, na przygodę(-y) ([czyjq])* (2), *na przyjaźń [czyjq], na przykłady [czego], na przypowieść [czyjq, którą]* (2), *na przyszłe czasy (przypadki, rzeczy)* (3), *(na) radę [czyjq]* (5), *na rozsądek [= rozstrzygnięcie] [czyj], na sąd [czyj], na sentencyje, o skonaniu, na sławę [czyjq], na służby [czyje], na sprawiedliwość* (3), *na starość [czyjq], na stateczność (stałość) [czyjq]* (2), *na Stworzyciela, na śmierć* (3), *na śmiertelność swoją, na ubostwo [czyje], na uczynek [czyj], uczynność [czyjq], na ułomność swoją, (na) upadek [czyj]* (2), *na urząd swój, na wyrok boży, na zachowanie [czyje], na zakon* (2), *na zbawienie; pamiętać we wszy(s)tkim (we wszem)* (4); *pamiętać całym sercem, ustawicznie, zawždy* (12).

Zwroty: »pamiętać na dekret(a), na ustawę« [szyk zmienny] (2:1): KrowObr 232v; Ale by łie rozumem byli łprawowáli/ A ná Pánłkie dekretá teź wđdy pamiętáli/ Pewnieby był z nich káždy złomił przyrodzenie/ By był ná przyłzłe rzeczy miał leplze baczenie. *RejWiz* 140v; *WujJudConf* 8v.

»pamiętać na groźbę, na przestroge, o przestroge« (1:1:1): *WujJudConf* 8v; W czym pokázuie/ iż nie pamięta ná onę przełtroge łyná Bożego/ ktory włzytkim vcźniom łwoim zákazał/ áby z łtrony wiary y nabożełntwá [...] Oycow łobie ná łziemi nie názywáli. *NiemObr* 82; *CzachTr* C4.

»pamiętać na przysięge, na obietnice, na przyrzeczenie, na ślub, na słowo; pamiętać obietnice« [*w tym: na ślub i przyrzeczenie itp.* (5)] = *memorem esse verbi a. voti Vulg [szyk zmienny] (7:5:5:4:1;1): BierEz* I2v; *WróbŻółt* 118/49; że nas do końcá pan opułćć nieraczy/ pamiętáiąc obietnice łwoie *RejPs* 133v, 66v; ze ya pamietayacz na slyvb y przirzeczenie swoye nie poczinalem zadnej rzeczy *LibLeg* 11/90v, 11/63, 86v [2 r.]; *SeklKat* T2v, V3; *BielKron* 74, 313v; *BudBib* 3.Esdr 4/43; y rzek Krolowi otén Prziwilei Alexandrow abi go wcale zachował/ á pamietal naprzifiege łwa/ wolnołci y praw zebi nienarułzal *Paprup* I; *SarnStat* 1037, 1057, 1186; *PudłDydo* A3v.

»pamiętać na rozkazanie (a. przykazanie, a. zakazanie); pamiętać rozkazanie (a. przykazanie)« = *memorem esse praeceptorum PolAnt, Vulg; memorem esse verbi Vulg [szyk zmienny] (10;3): RejPs* 22; *SeklKat* T2v; *BibRadz* 4.Esdr 3/33, *Sap* 16/6; *GrzegRóżn* A3; Obác teź/ iáko łcie Pan nápomina pamiętác ná óno przykazánié/ Imienia Bożego niebrác ná dárémność. *BiałKat* 206; *BudBib* *Tob* 4/21; Przeto iefli łie ná duchu rządzącym y pobudzájącym niechce omyłić: Pamiętác zówždy ma powłzechne ono rołkazanie Chriłtułowo/ o miłółci nieprzyációł łwych *CzechRozm* 240; Niechay teź X.K. pamięta ná zákazánié Páná Chriłtułowe/ ktory kákolu wyrwác przed czálem nie kazał *NiemObr*

17; *ArtKanc* P7v, Q20; A miłosierdzie twoje wiekuiście pokázuie fię nád temi/ ktorzy fię ciebie boiá/ [...] bychmy iedno nie łamáli przymierza z tobá/ á ná przykazánie twoie pámiętáli/ żebyfmy ie rzeczą lámą peñnili. *LatHar* 563; *WujNT* 2.*Petr* 3/2.

»pamiętać na słow(k)a (a. słowo) [czyje, które]« = *meminisse sermonis a. verbi memorem esse verborum Vulg; meminisse verborum PolAnt* [szyk zmienny] (25): *KromRozm III M*; I wiem/ iż wżelkie podniefienie w pychę/ tym fię rychlej rofpuknie/ im fię nawięcey nádmie. Ty łá fłowá Grzegorzá Bifkupá Rzymfkiego [...]. Ale ná ty fłowá drudzy Bilkupi Rzymfcy/ po Grzegorzu niepámiętáli/ ábowiem potym bárzo rychło w pychę fię podnieśli *KrowObr* 7, B4, C2, 63v, 226v; *Leop Ios* 1/13; *BielKron* 89; *RejPos* 67v, 280; *BiałKat* 116; *WujJudConf* 210; *RejPosWstaw* [41²]v, 44; *BudNT Act* 20/35; *CzechEp* 43; *NiemObr* 5, 99, 143; *GórnRozm G*; *Paprup* A4, D2; iż [...] potrzebá podeymowác fłábe: á pámiętác ná fłowo (*marg*) słowá. (-) Páná Iefufowe/ że on mowił; Szczęśliwíza ieft rzecz dáwác/ nizeli brác. *WujNT Act* 20/35, 2.*Petr* 3/2, *Iudae* 17.

Szeregi: »(ani) baczyć i (a, ani) pamiętac« [szyk 4:1] (5): Wtoré bacź ij pamiętay/ iź niemocy ij przeciwnoći [...] przychodzą na człowieka dlá grzechow *OpecŻyw* 43v; *RejKupSekl* a7v; *GroicPorz* e3; *Mqcz* 215d; *RejZwierc* 100.

»nie (ani) pamiętac ani dbac« (2): tedy then nie tylko lámych heretykow [...] karać ná gárdle rofkazał. Nie pámiętáiąc áni dbáiąc ná on wyrok Boży/ Biádá wam ktorzy ftánowicie y piźcecie práwá y wftawy niezbożne/ ku wćiśnieniu nędznikow *CzechEp* 43, 43.

a. *Czcić, świętować* [co] (1) : Pámiętay w pokoju Siodmy dzień/ ábyś świętobliwie żył weń/ fzeć dni rob y fkończ fwe roboty/ w Siodmy odpoczyń bo ieft święty. *ArtKanc* M6v.

b. *Obejmowác pamięcią okres czasu* (10) :

pamiętac co (2): *LibLeg* 11/170v; Iefzczęć tego w Krákwie fwieżá pámięć mamy/ Co od kilkunafcie lat fprawy pámiętamy. Gdy zła fwowolna dziewczká mátkę fwá zabiłá *HistLan* B3v.

pamiętac na co (1): *Quae ad posteritatis memoriam pertinerent, Któreby do potomków náfzych pámięći doftawály/ álbo ná któreby mogli náfzy potomkowie pámiętác. Mqcz* 447d.

Fraza: »jako (ludzie) pamiętajá; jako (dawno) pamiętam; jako długo, ile nadalę mogę pamiętac« (3;2;1:1): *Ut mea memoria est, Iáko długo mogę pámiętác. Mqcz* 215b; *Quoad longissime poterit mens mea respicere, Yle nadáley mogę pámiętác Mqcz* 406c; *In mea vita, Yáko dawno pámiętam. Mqcz* 500d; [*mówią 2 barany z Pałacu pod Baranami*:] Trzyftá lat nie dáleko iáko pámiętawá *BielRozm* 3; á wźdy przećię/ iáko ludzie pámiętáią/ niefłychano iefcze tego nigdy/ ábyście fię wy kiedy równym Azyáckiemu woylkiém przeciwko nim puścić mieli *OrzJan* 40, 102; Tákćiby miáłá ná Seymach fprawiedliwość iść (iáko iefzcze w Polźce niektórzy pámiętáią) ludzie vbogie wćiśnione [...] naprzod odpráwić. *PowodPr* 61.

c. *Rozpamiętywác, rozmyślac, wspominać; considerare, recordari, reministi, ruminare, ruminari* *Mqcz* (34) : *WróbŻolt* aa3; *Reminiscor* [...] Pámiętam/ Baczę/ przichodzi mi zaś ku pámięći/ też rozpamiętawam fię. *Mqcz* 215d, 63d, 360b.

pamiętac kogo (2), *co* (9): pamyatay rodzyce przijacyelye ij dułfe pułte a mowé ta modlytwa. *BierRaj* 20v; *ForCnR* C3v; *WróbŻolt* 76/4; *Leop Ps* 118/54[55]; *RejZwierz* 17v; *SarnUzn* F; A thu iuz nam dniá dzifiefzzego nic więcey nie przyftoi pámiętác/ iedno wfpominác łobie ná ony fwięte á

Duchem świętym śpRAWIONE ludzi *RejPos* 86v; *BudBib Ps* 76/11 [12]; WEśołym głósem śpiewaymy/
Národzenie pámiętaymy/ Krytá zbáwiciela śwego *ArtKanc* B20v, F18v; *SkarKaz* 423a.

pamiętać na kogo (4), *na co* (14): *WróbŻółt* 76/12, 118/52, 55; *Leop Ps* 76/4, 12 [2 r.], 118/52, *Cant* 1/3, *Eccli* 42/15; *Mącz* 360b; Da Bog/ iż w rychle będzie Słońce przed iey wroty/ Tedy się do nas wroci on piękny wiek złoty. Ná który pámiętaiąc/ ferce mi się kráie/ Pátrząc ná ty dżifeyfze náfze obyczáie. *Prot* D2v; *HistRzym* 130; Słuchaycie tylo/ rozmyśláycie/ wiérzcie/ prófity chléb iedząc pámiętaycie ná ciáło/ y ná krew. *BiałKat* 291; *KarnNap* D4; Pámiętałem ná dni śtáre: rozmyślałem we wśyftkich śpRAWACH twoich/ y vczynki rąk twoich rozbierałem łobie. *LatHar* 170; Dżiękuię Bogu memu/ záwżse pámiętaiąc ná cię w modlitwach moich *WujNT Philem* 4; A táż S. mátká iego vmieráiąc/ iáko tám piłze. Ządála áby ná nię przy ołtarzu Páńskim pámiętano. *WysKaz* 38. *Cf pamięć na co ze zdaniem przydawkowym orzekającym.*

pamiętać na co ze zdaniem przydawkowym orzekającym (1): Przynamniéy ieden ten dzień/ w który ciérpiał zá cię [tj. piątek]/ Odłóž ná to/ á vważ/ żeć należy ná cię/ Pámiętać ná śmierć Páná śwego/ co dla ciebie Ciérpiał/ co czynił/ by cię mógł mieć z łobą w niebie. *SiebRozmyśl* [A4]v.

pamiętać o kim (1): Recordari et cogitare, Multa de M. Antonio recordatur, Wiele o AntoniuŃie pámięta. *Mącz* 348c.

W charakterystycznych połączeniach: pamiętać (na) (Pana) Boga (2), *na ciało i krew, cnotę, (na) cuda* (2), *na dni stare, (na) imię [Pańskie]* (2), *na ludzkość [czyją], narodzenie Krysta, objawienie, na Pana Chrystusa, na pierwszy stan swój, przyjaciele, rodzice, na sądy [Boże]* (2), *słowa boskie, na sprawy Pańskie (boże)* (2), *śmierć, na śmierć [Chrystusa], na uczynki boże, na wiek złoty; pamiętać w modlitwach, przy ołtarzu, z wdzięcznością.*

d. Zachowywać gniew, żal lub wdzięczność (116) :

pamiętać co (41): Bo będzie pámiętał wśythki ony przykrości ktore go potykały od nas *BibRadz* 1.*Mach* 10/5; Tegoż też czáfu Carz Prekopłki pámiętaiąc onę śwoię pirwszą porážkę od Nahayłkich Tatarow/ zebrał się z wielkim woyskiem/ y ciągnął wtory raz przeciw Cárzowi Nahayłkiemu *StryjKron* 722. *Cf pamiętać co komu czym; Zwroty.*

pamiętać co komu czym (2): Czo my yemv zawsdy pamyanthacz chcemy przyafzlywem sanfzyeczthvem y zachovanyem náśem *LibLeg* 7/37v. *Cf pamiętać komu czym ze zdaniem dopełnieniowym.*

pamiętać komu czym ze zdaniem dopełnieniowym [z zapowiednikiem: to] (1): Mieyże dziek z tey pracze miły Florijanie, Láfką śwą pámiętać ci to będą Polanie, Zeć twa praśa ięzyk náfz flicznie wytłoczyła *FalZiołUng* V 119v.

pamiętać na kogo (2), *na co* (34): Thaci śą ktorzy bluznią y boga y członki iego, [...] Na takie będzie pámiętał pan bog ná śądzie śwoim *WróbŻółt* Z6v, 73/22, 88/51, 136/7; *Leop Lev* 19/18; vpominał śwoie ludzi áby pámiętałi ná śwe śzkody/ ktore od Polakow mieli/ á gardł swoich zá nie nie litowáli. *BielKron* 339v, 128, 373v; *StryjKron* 752. *Cf Zwroty.*

W charakterystycznych połączeniach: pamiętać na bluźnienie, (na) krzywdę (3), *na łaski, na niestatek, na niewiadość* (2), *na okrucieństwo, (na) porážkę* (2), *na posługi, na pośmiech, przykrości, na sromotę, na szkody* (2), *złe* (4); *pamiętać łaską, przyjaźliwym sąsiedztwem i zachowaniem; pamiętać na sądzie.*

Przysłowie: BierEz Q3v; Dobrze ma być długo pamiętać RejJóz K5 marg; Iż być więcz długo dobre a Złe też pamięta RejJóz L2v, L2v marg; RejZwierz 1 [2 r.]; A jeśli ią [złą sławę] ktho wspomienie/ bo być powiadaia długo złe pamięta/ tedy iey inaczey nie wspomienie/ iedno ku łzpetney lekkości iego RejZwierc 161 v, 100 [2 r.], Aaa3v. [Ogółem 10 r.].

Zwroty: »długo pamiętać« [w tym: co (14)] (15): RejPos 51; iż bårzo iest rzecz łtráfzliwa wpásć w mozne ręczę iego [Boga]/ bo y vmie być pomścić/ y długo pamięta. RejZwierc 10; pátrz pilnie iáko tho y źwirzeta nieme długo dobrodzieyłthwá pamiętaia/ á człowiek mårny á niebáczny potyc zá tho powinien poki w ręku dzierzy. RejZwierc 98v, 98v, 100. Cf Przysłowie.

*»na dobrodziejstwo(-a), dobre, dobrodziejstwo(-a) pamiętać« = *beneficii memorem esse, gratum se praebere, referre gratiam* Mącz [szyk zmienny] (12:9:7): BierEz Q3v, Q4; Iako iest wielka cznota kto dobre pamięta Tak też ifcie nie mnieysza kto złym złe nie odda RejJóz L5; BielKron 27v, 87, 95v, 126; Multo praestat beneficii quam maleficii memorem esse, Dáleko lepiej yeft ná dobrodzieyłtwo niżli złoczińłtwo pamiętać. Mącz 236b, 149a [2 r.], 402b; HistRzym 117v; Abowiem poćiwy człowiek kaźde dobrodzieyłthwo y długo pamięta/ y wdzięcznie przyjmuie. RejZwierc 98v, 98v [2 r.], 100, Bbb3; połpolłtwo frodze niewdzięczne tego było/ á ná dobrodzieyłtwo ich niepamiętało [*beneficii immemorem agnoscebant*] ModrzBaz 135v; KochCn B3v; JanNKar B2. Cf Przysłowie.*

»pamiętać dobrze [co]« (1): Pamiętał dobrze Despot pierwřzå krzywdę/ poimał Huniadá a nie puścił/ áz mu zamki iego wrocił. BielKron 241.

»krotko, niedługo pamiętać« [w tym: co (2)] (3:1): A ták nie gnieway być miły Pánie nie gnieway/ á nie długo pamiętay złości náłznych RejPos 47v; Krotkoć dziatki oycowłką miłość pamiętaia/ Y dáleko inaczey im ią oddawiaia. HistLan A3; RejZwierc 100 marg, Bbbv.

»wdzięcznie pamiętać [na co]« (1): Grate [...], Wdzięcznie pamiętayać ná dobrodzieyłtwo. Mącz 149a.

*»złości (a. złe), grzechy, nieprawości, występ, na grzech(y), na nieprawość(-i), na występek (a. występki), na złości, na przewinienie pamiętać« [w tym: grzechy i nieprawości itp. (3); z przeczeniem (28)] = *meminisse iniuriarum, peccatorum et iniquitatum recordari* Vulg; *iniquitatum memorari* PolAnt [szyk zmienny] (9:8:2:1:6:4:3:1:1): RejJóz L2v [2 r.]; SeklKat V v; MurzHist I2; LubPs X4; Pánie moy niepoczytay mi zá złe/ áni pamiętay ná przewinienie łlugi twego Leop 2.Reg 19/19, Ez 33 arg, Hebr 10/17; BibRadz Hebr 8/12; Nie pamiętay pánie ná moy grzech á wyłtepek/ ktorem wczynił złorzecząc tobie BielKron 72v; RejPos 47v; Ktorey kolwiek godziny wełtchnie człowiek/ grzechow iego więczey pamięthác niebęde. RejPosWiecz² 98v; KuczbKat 205; RejZwierc 5, 161v; CzechRozm 116, 116v [2 r.]; Odwróc od mych grzechów łurową twarz łwoię/ Ani chćiáy pamiętać ná niepráwość moię KochPs 77, 168; SkarŻyw 559; ArtKanc L20; LatHar 53, 89, 141, 158, 171 (8); WujNT 537, Hebr 10/17; Jeśli złościwy będzie pokutował/ wřzyłtkich złości iego nie będą pamiętać. WysKaz 24, 24.*

Żart. [co komu] (1): (nagł) Czart złe tufzy kupczowy. (-) Niewczas tego dułko kukać Dawno było Łalky łukać. Bo wtym zywozie poki był Mnie łna pylney zewłech łluzyl. Ia mu też to chce pamiętać Gdy tam łnamy bedzie mielkać. RejKup h2v.

α. Życzliwie pamiętayać chćieć wyłwiadczyć komus jakieł dobro; curae habere Mącz (35) : *Curae habere, Mieć bączność/ Pamiętać. Mącz 72d.*

pamiętać kogo (2): Coż iest człowiek iż go pamiętałz/ ábo fyn człowieczy iż nań wzgląd małz?
BibRadz Hebr 2/6; GrabowSet D4v.

pamiętać na kogo (30): bo [*Chrystus*] więcý dal lotrowi niżli profil/ bo tylko profil aby nań pamiętał w fwy^m krolewltwie *OpecŻyw 145, 36, 176; HistJóz A4v; WróbŻołt 73/2; RejPs 198v; KrowObr 62; Leop 2.Esdr 6/14, Hebr 2/6; Pamiętayıc ná więźnie/ iákobyście byli wełpoł z nimi więźniami BibRadz Hebr 13/3, 2.Esdr 13/31; BielKron 109v, 466v; Mącz 217d; RejPos [105]; KuczbKat 390; BudBib Ps 135/23; CzechRozm 218; CzechEp 83; ArtKanc D2; LatHar 207, 424, 604, 725; Niektorzy z tego mieyfca rozumieć chcą/ iż święci po fwey śmierci pamiętáią ná te/ ktorzy tu ná świecie miełzkáią y zá nimi fię przyczyniáią. *WujNT 810, Gal 2/10, Hebr 2/6, 13/3; Iż téz dżiatki miłuielz/ y pamiętałz ná nie/ To łáfki máćierzyńfkiéy ofobliwé známie. GosłCast 34. Cf pamiętać na kogo przed kim.**

pamiętać na kogo przed kim (1): w ten czás pamiętayı ná nie przed Krolem/ á podwodź go áby mię kazał puścić *BielKron 16v.*

pamiętać o kim (1): Iż my mniemamy iakoby z námi Bogá nie było/ y iákoby o nas pamiętać nie miał/ gdy iego wfpomożenia nie vznawamy *BibRadz I 5a marg.*

Zwrot: »pamiętać na potym« (1): A Pan ktory łáfką nágradza/ będzie pamiętał ná potym [*mement in posterum*]/ iłz tákowy najdzie podpomożenie czáfu vpadku fwego. *BudBib Eccli 3/32.*

e. *Nie zaniedbać, nie zaniechać, uważać [w tym: w imp (51), w innych formach będących transformacją imp (7)] (59) :*

pamiętać o czym (1): Pamiętayı o pończozłze/ o fnáźnym trzewiku/ Bo ná taką niewiáłtkę miło pátrząć człeku. *ZbylPrzyg B2.*

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: (a)by (2), że (1)] (3): *SienLek 190; PAmiętayıcielz by was kto niezwiódł: bo gdy iuż będzie blisko dzień ładny/ wiele fáłecznych prorokow náłtanie/ ktorzy zwodzác ludźie mowić będą *LeovPrzep G; Potym ná kogo przyjdzie correctura iurium, niech pamięta, że tu ná tym mieyfcu ma bydź wizerunk práwá mieyfłckiego ex iure Saxonico* státeczenie włóżyć [*bląd zam. włożony*]. *SarnStat 321.**

a. *Pełni funkcję opisowej formy rozkaznika od czasownika zależnego (55) :*

cum inf (26): A w tym pamiętayı fkomny być/ Co fie nie może odmienić. *BierEz F4; Pamiętayıże iuż człowiecze w każdy piątek oplakatz mękę Kryłtuła milégo *OpecŻyw [170]; FalZioł V 62v, 69; SeklKat Ov, Q3; Si memoria forte defecerit tuum est ut suggeras, Yelli zápamiętam/ tedy mi pamiętayı przypomnieć. Mącz 145b, 75c [2 r.]; BielSpr 65; BudNT li3v; CzechRozm 224; ktoremi słowy nápomniano go [króla] áby pamiętał kármić tych ktorych rządzić ábo im pánowác chce. *ModrzBaz 18v; KochPieś 43; PudłFr 51; ArtKanc M4; Kędy Pan w robotách álbo w Vrzędniku y Włodárzu álbo w nierobotnych Kmiotkách y nierządnych wąpi [...] álbo łam/ álbo pilnego flugę w naypilnieyfzą robotną chwilę ku Vrzędnikowi przyłtáwić ma pamiętać *GosłGosp 150, 22; SarnStat 31, 121; SkorWinsz A2v; Pamiętayıże wdowiczko przecię cudnie chodzić/ Bo to twoiey młodości nie może záłzkodzić. ZbylPrzyg B3v, B, Bv, B3 [2 r.].****

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: na to (6), to (3); (a)by, iżeby] (28): *BierEz N3v; ForCnR E2v; FalZioł V 66; BielŻyw 20; gdy ie [te słowa] kto mowy nato ma pamiętać/ á by*

flowu Beżemu [!] wierził *SeklKat* C, B2, B3, G; *RejKup* e3v; *MurzHist* M2; nychay pámyętąyá rodzicy/ áby fynty łwe młode do łzkoł zaráz/ á nye do dworu dawáli. *GliczKsiqż* I4; Pámieętay ábyś dzień Sobotni fwięcił *Leop Ex* 20/8; *BielKron* 32; *Mqcz* 153b; *LeopPrzep* b3; *HistRzym* 50v; *RejPos* 3v, 339v; *BiałKat* 230v; *KuczbKat* 295 [3 r.]; *BudBib* b3v; Y ná tho pámieętay/ ábyś obracał złób cienkim kóńcem do Stáwu *Strum* [H], Gv; *ArtKanc* M3; *LatHar* 254, 324.

Ze zdaniem luźno nawiązanym [z zapowiednikiem: to] (1): RejWiz 186 cf »napilniej pámieętaj«.

Frazy: »pámieętaj dobrze« (1): Pámieętái dobrze/ abyś łobie zamała rzecz niemiál/ ielli bysię wtych rzeczach ktore się chfály pańłkiéi dotyczą/ poknął MurzHist M2.

»napilniej pámieętaj« (1): Toć rádżę to napilniey moy brácie pámieętay/ Skoro wftániełz s pokoieu/ wnet łie w opiekę day/ Temu Bogu *RejWiz* 186.

»pámieętaj na potym« (1): A pámieętay to ná potym: By innym nie przymawiála *BierEz* N3v.

2. [*Uspokajać, przywoływać do opámieętania [kogo ze zdaniem dopełnieniowym]*]: A to z krzykiem wielkim mówił, ażem go pámieętał, żeby nie tak barzo wołał. *AktaSynod II* 165.]

Synonim: 1. pomnieć.

Formacje współrdzene: pámieętać się, napámieętać się, przepámieętać, przypámieętać, rozpámieętać, rozpámieętać się, spámieętać, upámieętać, upámieętać się, wspámieętać, zapámieętać, zapámieętać się; przepámieętawać, przypámieętawać, rozpámieętawać, rozpámieętawać się, upámieętawać, upámieętawać się, wspámieętawać, zapámieętawać; pámieętować, rozpámieętować, upámieętować, wspámieętować, zapámieętować, zapámieętować się; rozpámieętywać, rozpámieętywać się, upámieętywać, upámieętywać się, wspámieętywać, zapámieętywać, zapámieętywać się.

Cf PAMIĘTAJĄCY, PAMIĘTANIE, PAMIĘTANY

MP